

Sygn. akt I C 1203/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Skowron

Protokolant: Ewelina Urbańska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r.

w Zgorzelcu

sprawy z powództwa Ł. K., T. K. i A. S.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda, Ł. K., kwotę 141,66 zł (sto czterdzieści jeden złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki, T. K., kwotę 141,66 zł (sto czterdzieści jeden złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,
3. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki, A. S., kwotę 141,66 zł (sto czterdzieści jeden złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda, Ł. K., kwotę 35,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
5. zasądza od pozwanego na rzecz powódki, T. K., kwotę 35,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
6. zasądza od pozwanego na rzecz powódki, A. S., kwotę 35,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1203/13

UZASADNIENIE

Powodowie, Ł. K., T. K. i A. S., wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Powiatu (...) kwoty 425 zł (tytułem zwrotu części opłaty za wydanie karty pojazdu) wraz z ustawowymi odsetkami od 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

Pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powodów kosztów procesu; zarzucił, że powodowie nie udowodnili, że w związku z rejestracją samochodu D., nr rej. (...), została uiszczona opłata za wydanie karty pojazdu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

21 maja 2004 r. został czasowo zarejestrowany w Polsce samochód D., nr rej. (...). W związku z jego rejestracją Starosta (...) wydał R. K. kartę pojazdu. R. K. zmarł 3 lutego 2007 r.; spadek po nim odziedziczyli T. K., Ł. K. i A. S. – po 1/3 części każde z nich. 22 stycznia 2013 r. spadkobiercy wezwali Powiat (...) do zwrotu, w terminie siedmiu dni, kwoty 425 zł, stanowiącej część opłaty za wydanie karty.

(dowód:

- decyzja Starosty (...) z 21 maja 2004 r. [k 7];
- postanowienie Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z 27 lutego 2007 r., sygn. akt I Ns 80/07 [k 8];
- odpis skrócony aktu małżeństwa nr(...)z 3 października 2008 r. [k 9];
- wezwanie do zapłaty z 16 stycznia 2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru [k 10-11])

Sąd zważył, co następuje:

Kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego - o ile nie jest to nowy samochód wprowadzony do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez jego producenta lub importera - wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) właściciela auta, przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 77 ust. 3 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym [dalej: ustawa Prawo o ruchu drogowym] w zw. z art. 73 ust. 1 tej ustawy).

Wydanie karty pojazdu jest konsekwencją zarejestrowania samochodu; decyzja w tym przedmiocie jest z kolei uzależniona od wcześniejszego uiszczenia wymaganych opłat; jeżeli nie zostaną one wniesione, podanie o zarejestrowanie pojazdu - zgodnie z art. 261 § 2 k.p.a. - podlega zwrotowi (por. uchwałę NSA w W. z 4 lutego 2008 r., I (...) 3/07). Z faktu wydania karty pojazdu można zatem wyprowadzić domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że właściciel auta uiścił żadaną za jej wydanie opłatę.

Stosownie do § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (dalej: rozporządzenie z 28 lipca 2003 r.), za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pobierana była opłata w wysokości 500 zł. Właśnie w czasie obowiązywania tego rozporządzenia (w maju 2004 r.) Starosta (...) wydał R. K. kartę pojazdu dla samochodu D., nr rej. (...) (informacja o wydaniu karty została zawarta w decyzji o rejestracji auta) - przed jej otrzymaniem R. K. musiał zatem uiścić opłatę w kwocie 500 zł za wydanie karty; opłata ta została wniesiona na rzecz Powiatu (...) (stanowiła jego dochód [art. 5 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego; por. wyrok TK z 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04, wyrok WSA w Warszawie z 17 lutego 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2972/05 i wyrok SN z 15 czerwca 2007 r., sygn. akt II CNP 37/07]).

Wyrokiem z 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04, Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., odraczając utratę mocy obowiązującej tego przepisu do 1 maja 2006 r. Wyjaśnił przy tym, że wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu ustalona w § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. uwzględniała - oprócz rzeczywistego znaczenia karty dla rejestracji pojazdu oraz kosztów związanych z jej drukiem i dystrybucją (czyli elementów wymienionych w art. 77 ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym) - również inne koszty administracji publicznej, nie przewidziane w ustawowym upoważnieniu jako składniki tej opłaty, a tym samym została określona z przekroczeniem delegacji ustawowej.

Pomimo odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. (do 1 maja 2006 r.), przepis ten był sprzeczny z ustawą i niekonstytucyjny od samego początku jego obowiązywania (por. wyrok NSA w W. z 17 września 2008 r., sygn. akt I OSK 1340/07).

Zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. W konkretnej sprawie sąd może pominąć niekonstytucyjny przepis wydając rozstrzygnięcie wyłącznie w oparciu o przepisy Konstytucji i ustawy – również w sytuacji odroczenia utraty jego mocy obowiązującej (por. wyrok SN z 7 marca 2003 r., sygn. akt III RN 33/02, wyrok NSA z 16 stycznia 2006 r., sygn. akt I OPS 4/05, wyrok NSA w W. z 23 lutego 2006 r., sygn. akt II OSK 1403/05 oraz wyrok SO w Jeleniej Górze z 18 lutego 2010 r., sygn. akt II Ca 59/10).

Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. - z uwagi na to, że przewidziana w nim opłata była pobierana przy pierwszej rejestracji w Polsce używanego samochodu przywiezionego z kraju Unii Europejskiej, a nie była nakładana przy nabyciu używanego samochodu na terytorium Polski - pozostawał także w sprzeczności z art. 90 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (por. postanowienie TS z 10 grudnia 2007 r., sygn. akt C-134/07). Traktat ten obowiązuje w Polsce od 1 maja 2004 r. (art. 2 aktu dotyczącego warunków przystąpienia oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej dołączonego do traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej z 16 kwietnia 2003 r.) i ma pierwszeństwo przed prawem polskim (art. 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.; co do nadrzędności prawa wspólnotowego por. też wyrok TS z 15 lipca 1964 r., sygn. akt C-6/64 [C. vs (...)]). W sprawie pozwany nie kwestionował, że R. K. sprowadził samochód z obszaru Unii Europejskiej; okoliczności tej zostało zatem przypisane znaczenie faktu przyznanego (art. 230 k.p.c.).

W efekcie, przy rozstrzygnięciu został pominięty – jako niekonstytucyjny i sprzeczny z prawem wspólnotowym – przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r., wprowadzający opłatę w kwocie 500 zł; zostało przy tym ustalone, że należna za wydanie karty pojazdu opłata wynosiła w tym przypadku 75 zł (przewidziana w rozporządzeniu z 28 lipca 2003 r. wysokość opłaty za wydanie wtórnika karty pojazdu oraz w kolejnym rozporządzeniu [Ministra Transportu i Budownictwa z 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu] wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu przy jego pierwszej rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej).

Uiszczona przez R. K., w części przewyższającej kwotę 75 zł, opłata za wydanie karty pojazdu była świadczeniem nienależnym (podstawa tego świadczenia – po jego wykonaniu – odpadła) i pozwany - jako wzbogacony na skutek jej pobrania - był zobowiązany do jej zwrotu (art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.). Roszczenie o jej zwrot po śmierci R. K. przeszło na jego spadkobierców (art. 922 § 1 k.c.).

Powodowie nie byli wierzycielami solidarnymi (art. 369 k.c.); każdemu z nich przypadła trzecia część dochodzonej należności (stosownie do ich udziałów w spadku).

Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok SN z 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt V CK 461/03). Zwrot powinien nastąpić po wezwaniu dłużnika (art. 455 k.c.). W sprawie oznaczony w wezwaniu skierowanym do pozwanego termin spełnienia świadczenia wypadał 29 stycznia 2013 r. Wobec jego bezskutecznego upływu, powodom - od 30 stycznia 2013 r. - należały się odsetki ustawowe od przypadających im kwot (art. 481 § 1 i 2 k.c.).

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. – zasądzając je od pozwanego (jako strony, która przegrała sprawę); każdemu z powodów została przyznana trzecia część poniesionych łącznie po ich stronie kosztów (por. art. 105 § 1 k.p.c.). Koszty zastępstwa procesowego zostały ustalone na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego.